Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro rozpočtovou kontrolu

2025/2034(INI)

16.10.2025

NÁVRH ZPRÁVY

o výběru ukazatelů výkonnosti pro audit a rozpočtovou kontrolu v kontextu financování opatření na podporu budoucí evropské konkurenceschopnosti (2025/2034(INI))

Výbor pro rozpočtovou kontrolu

Zpravodaj: Olivier Chastel

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....9

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o výběru ukazatelů výkonnosti pro audit a rozpočtovou kontrolu v kontextu financování opatření na podporu budoucí evropské konkurenceschopnosti

(2025/2034(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na Smlouvu o Evropské unii,

– s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

– s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027[1],

– s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2024/765 ze dne 29. února 2024, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027[2],

– s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2022/2496 ze dne 15. prosince 2022, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027[3],

– s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů[4],

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. června 2021 o výkonnostním rámci pro rozpočet EU v rámci VFR na období 2021–2027 (COM(2021)0366) a doprovodný pracovní dokument útvarů (SWD(2021)0133),

– s ohledem na návrh nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2028–2034, který dne 16. července 2025 předložila Komise (COM(2025)0571),

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro sledování a výkonnost rozpočtových výdajů a další horizontální pravidla pro programy a činnosti Unie (COM(2025)0545), který předložila Komise dne 16. července 2025, a na doprovodnou zprávu o posouzení dopadů (SWD(2025)0590),

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro konkurenceschopnost („ECF“), včetně zvláštního programu pro výzkum a inovace v oblasti obrany, zrušují nařízení (EU) 2021/522, (EU) 2021/694,

[1] Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
[2] Úř. věst. L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
[3] Úř. věst. L 325, 20.12.2022, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
[4] Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

(EU) 2021/697, (EU) 2021/783 a mění nařízení (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 a (EU) [EDIP] (COM(2025)0555), jejž dne 16. července 2025 předložila Komise,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie[5] (finanční nařízení), a zejména na článek 33 tohoto nařízení,

– s ohledem na dokument ze dne 18. července 2024 s názvem „Volba Evropy: politické směry pro příští Evropskou komisi 2024–2029“, který zveřejnila předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová,

– s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 s názvem „Budoucnost evropské konkurenceschopnosti“ (Draghiho zpráva),

– s ohledem na zprávu ze dne 17. dubna 2024, kterou vypracoval Enrico Letta pod názvem „Mnohem více než jen trh“ (Lettova zpráva),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. ledna 2025 nazvané „Kompas konkurenceschopnosti pro EU“ (COM(2025)0030),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. února 2025 nazvané „Cesta k příštímu víceletému finančnímu rámci“ (COM(2025)0046),

– s ohledem na své usnesení ze dne 7. května 2025 o přepracovaném dlouhodobém rozpočtu Unie v měnícím se světě[6],

– s ohledem na publikace Evropského účetního dvora (EÚD),

– s ohledem na studii s názvem „Výkonnostní rámec pro rozpočet EU – koncepce a postupy“, kterou si vyžádal Rozpočtový výbor a která byla zveřejněna v březnu 2024[7],

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A10-0000/2025),

A. vzhledem k tomu, že zásada řádného finančního řízení, jak je definována ve finančním nařízeni, vyžaduje, aby byly prostředky EU využívány v souladu se zásadami hospodárnosti, efektivity a účinnosti; vzhledem k tomu, že koncept výkonnosti by měl s ohledem na rozpočet být navázán na přímé uplatňování zásady řádného finančního řízení;

B. vzhledem k tomu, že v souladu s finančním nařízením by měla být vytvořena vazba mezi stanovenými cíli a výkonnostními ukazateli, výsledky a zásadami hospodárnosti, účinnosti a účelnosti; vzhledem k tomu, že pokrok při dosahování cílů by měl být sledován pomocí ukazatelů výkonnosti, které jsou relevantní, přijímané, důvěryhodné, jednoduché a spolehlivé a které se zakládají na široce uznávaných vědeckých důkazech;

[5] Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
[6] Přijaté texty, P10_TA(2025)0090.
[7] Studie – „Výkonnostní rámec pro rozpočet EU – koncepce a postupy“(Performance framework for the EU budget – Concepts and practices), Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky, tematická sekce pro rozpočtové záležitosti, březen 2024.

vzhledem k tomu, že by měla být případně vymezena účinná, transparentní a komplexní metodika;

C. vzhledem k tomu, že zajištění udržitelné prosperity a konkurenceschopnosti EU tvoří část politických priorit Komise na období 2024–2029;

D. vzhledem k tomu, že Draghiho zpráva přinesla varování, že klesající konkurenceschopnost EU, kterou ještě zhoršuje stále méně stabilní geopolitické prostředí, spolu s řadou krizí, jimž čelila v posledních letech, představuje pro Unii existenční hrozbu; vzhledem k tomu, že se v této zprávě odhaduje, že aby překlenula investiční mezeru, musí EU mobilizovat další veřejné a soukromé investice ve výši 4,4–4,7 % HDP EU, tj. přibližně 750–800 miliard EUR ročně v letech 2025–2030;

E. vzhledem k tomu, že Kompas konkurenceschopnosti, který rovněž vychází z Draghiho zprávy, stanoví v souladu s Lettovou zprávou strategickou cestu Unie k obnovení její konkurenceschopnosti v celosvětovém měřítku tak, že se má zaměřit na tři hlavní pilíře – inovace, dekarbonizaci a hospodářskou bezpečnost – doplněné o horizontální faktory, jako je zjednodušení, zvýšená koordinace na úrovni EU a členských států a posílený jednotný trh;

F. vzhledem k tomu, že EÚD opakovaně zjišťuje nedostatky v koncepci, provádění a odpovědnosti systémů měření výkonnosti používaných pro programy financování EU a vyzval k většímu využívání ukazatelů výkonnosti, které budou měřit a sledovat dlouhodobější dopady výdajů EU;

Obecné poznámky k výkonnostnímu rámci pro rozpočet EU a používání ukazatelů výkonnosti

1. připomíná, že je třeba zajistit, aby rozpočet EU plnil politické priority Unie, včetně posílení konkurenceschopnosti, podpory udržitelné prosperity a zajištění svrchovanosti a nezávislosti EU coby geopolitického aktéra;

2. domnívá se, že je naprosto nezbytné, aby se rozpočet EU více zaměřoval na výsledky; znovu potvrzuje, že aby bylo možné sledovat a hodnotit pokrok při dosahování politických cílů EU, je třeba stanovit a používat ukazatele výkonnosti, které budou konkrétní, měřitelné, dosažitelné, relevantní a časově vymezené (SMART);

3. se znepokojením konstatuje, že EÚD ve svých auditech opakovaně zjistil, že většina ukazatelů výkonnosti používaných pro programy financování EU je ukazateli vstupů a výstupů, které neposkytují relevantní informace o pokroku při dosahování cílů opatření financovaných EU; dále vyjadřuje politování nad tím, že v mnoha případech chyběly pro ukazatele základní údaje a podkladové údaje použité pro ukazatele nebyly ani dohledatelné, ani spolehlivé; vyzývá Komisi, aby zajistila, že ukazatele používané pro projekty financované EU budou měřitelné, ověřitelné a založené na spolehlivých zdrojích údajů, které zajistí sledovatelnost podkladových údajů, s jasnými výchozími hodnotami a definicemi, aby se zabránilo rozdílným výkladům;

4. vyjadřuje politování nad tím, že výkonnostní rámec pro rozpočet EU na období 2021–2027 je i nadále příliš složitý a roztříštěný; bere na vědomí závěr Komise[8], že se v rámci

[8] Zpráva o posouzení dopadů (SWD(2025)0590) připojená k návrhu nařízení Komise, kterým se stanoví rámec

víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027 používá více než 5 000 heterogenních neagregovatelných ukazatelů výkonnosti a že v rámci Nástroje pro oživení a odolnost bylo definováno přibližně 7000 milníků a cílů, které reagují na různé potřeby, jako je posuzování výkonnosti v souvislosti s návrhem rozpočtu a monitorování a hodnocení programů, plánů členských států a vyplácení prostředků;

5. bere na vědomí návrh Komise, aby byl VFR na období 2028–2034 včetně Evropského fondu pro konkurenceschopnost (ECF) monitorován prostřednictvím standardizovaného souboru ukazatelů výkonnosti použitelných na všechny rozpočtové programy EU, jak to uvedla ve svém návrhu nařízení o výkonnosti[9]; konstatuje, že pro rozpočtové záruky a finanční nástroje v rámci ECF bylo navrženo zjednodušené uplatňování uvedeného výkonnostního rámce;

6. domnívá se, že rámec pro výkonnost rozpočtu EU by měl být zjednodušen tak, aby bylo možné harmonizovaným způsobem měřit dopady výdajů Unie v členských státech, a tím snížit celkovou administrativní zátěž, zefektivnit povinnosti podávání zpráv a zvýšit transparentnost snížením informačního zahlcení, a zároveň umožnit plné pochopení účinků financování EU, včetně přidané hodnoty intervencí EU, kterých by členské státy nemohly dosáhnout samostatně;

7. připomíná, že způsoby shromažďování údajů se v jednotlivých členských státech i v rámci členských států liší, což ztěžuje agregaci údajů o výkonnosti na úrovni EU; opakuje svou výzvu Komisi, aby rozvíjela bezpečnou a interoperabilní infrastrukturu IT s využitím schopností umělé inteligence, strojového učení a vytěžování dat s cílem zlepšit provádění politik a usnadnit monitorování, podávání zpráv a dohled; trvá na tom, aby byly údaje o ukazatelích a metodiky zveřejňovány v reálném čase prostřednictvím interoperabilního systému monitorování, podávání zpráv a auditu, čímž se zvýší transparentnost a zajistí sledovatelnost až na úroveň projektů a konečných příjemců;

8. považuje za nezbytné ověřovat a zajišťovat spolehlivost údajů používaných ke stanovení ukazatelů výkonnosti; se znepokojením konstatuje, že v důsledku zavedení a rostoucího využívání modelů provádění, jako je RRF, založených na financování odděleném od nákladů – kdy jsou platby vypláceny na základě dosažení předem stanovených milníků a cílů – mohou nedostatky ve spolehlivosti údajů nepříznivě ovlivnit finanční zájmy Unie;

9. vyzývá Komisi, aby do svých zpráv o výkonnosti zahrnula podstatné informace o zajištění kvality používaném pro ukazatele výkonnosti; požaduje nezávislé ověřování všech údajů o výkonnosti vykázaných členskými státy, a to i vnitrostátními auditními orgány a Účetním dvorem, a zpřístupnění výsledků Parlamentu;

Ukazatele výkonnosti související s podporou konkurenceschopnosti EU

10. připomíná, že Mario Draghi ve své zprávě naléhavě vyzývá EU k provedení rozsáhlých reforem na podporu konkurenceschopnosti se zaměřením na inovace, dekarbonizaci a obranu a požaduje masivní investice do strategických odvětví, jako je zelená energie, digitální infrastruktura a vyspělá výroba, podpořené zjednodušením právních předpisů a

---

pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnostní rámec (COM(2025)0545).
[9] COM(2025)0545.

silnější koordinací na úrovni EU; v této souvislosti se domnívá, že pro sledování pokroku a měření dopadu je nezbytný spolehlivý výkonnostní rámec;

11. zdůrazňuje, že provádění doporučení uvedených ve Draghiho zprávě by mělo být monitorováno pomocí příslušných ukazatelů výkonnosti, které odrážejí pokrok, jehož EU dosáhla při zvyšování své konkurenceschopnosti; zdůrazňuje, že ukazatele musí být pečlivě navrženy a měly by odrážet nejen výstupy (např. počet financovaných projektů), ale také výsledky a dopady (např. zvýšení produktivity, snížení emisí, vytvořená pracovní místa, pákový efekt programů EU, zejména pokud jde o mobilizaci soukromých investic), aby bylo možné měřit efektivnost a účinnost výdajů EU;

12. zdůrazňuje, že je třeba zahrnout údaje týkající se projektů do lepšího vykazování výkonnosti u finančních nástrojů prováděných v rámci nepřímého řízení, jako je InvestEU; uznává, že vzhledem k tržní a poptávkové povaze finančních nástrojů závisí výkonnost těchto programů na jejich přijetí trhem, což omezuje schopnost Komise předem stanovit konkrétní milníky a cíle;

13. vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly a důsledně používaly harmonizovaný soubor klíčových ukazatelů zaměřených na podporu konkurenceschopnosti ve všech členských státech, což umožní jejich srovnatelnost, referenční srovnávání a agregaci údajů na úrovni EU a zároveň v případě potřeby umožní používání ukazatelů přizpůsobených vnitrostátním nebo regionálním potřebám; zdůrazňuje, že při definování a přezkumu ukazatelů by měly proběhnout konzultace s podnikatelskými sdruženími, výzkumnými institucemi a občanskou společností, aby se zajistilo, že budou odrážet skutečné potřeby v oblasti konkurenceschopnosti;

14. domnívá se, že v případě projektů, které podporují inovace a strategické technologie, by mohly být použity tyto ukazatele výstupů: objem mobilizovaných finančních prostředků, návratnost investic, počet financovaných projektů podle odvětví (tj. umělá inteligence, kvantová technologie, biotechnologie) a počet startupů a scaleupů založených nebo expandujících v EU; domnívá se, že by mohly být rovněž použity ukazatele výsledků, jako je počet patentů podaných v rámci projektů financovaných EU a míra přežití společností financovaných EU po třech letech;

15. domnívá se, že by mělo být podporováno přemísťování průmyslu do EU, aby se snížila její strategická závislost; navrhuje, aby se pokrok měřil pomocí ukazatelů výstupů, jako je počet projektů a malých a středních podniků, které se přemístily do EU, počet vytvořených nebo expandujících startupů a scaleupů a vytváření pracovních míst v průmyslu v cílových regionech; domnívá se, že by mohly být rovněž použity ukazatele výsledků, jako je snížení dovozu vyplývající ze snížené strategické závislosti na dovážených kritických surovinách;

16. domnívá se, že by měl být podporován společný nákup energie pro průmysl, aby se snížily náklady na energii a zajistily dodávky energie; navrhuje, aby se pokrok měřil pomocí ukazatelů výstupů, jako je počet zúčastněných společností a podíl energie z obnovitelných zdrojů ve společných smlouvách; domnívá se, že by mohly být rovněž použity ukazatele výsledků, jako jsou změny průměrných cen energie v cílových odvětvích a snížení přerušení dodávek;

17. domnívá se, že by EU měla investovat do talentů v kritických odvětvích, aby posílila svou dlouhodobou konkurenceschopnost prostřednictvím kvalifikované pracovní síly;

navrhuje, aby se pokrok měřil pomocí ukazatelů výstupů, jako je počet mladých lidí, kteří každoročně absolvují školení (se zvláštním zaměřením na genderovou vyváženost), míra účasti v programech vzdělávání dospělých a celoživotního vzdělávání a míra spokojenosti partnerských společností; domnívá se, že by se mohly použít i ukazatele výsledků, jako jsou změny míry zaměstnanosti v cílových odvětvích;

18. domnívá se, že v zájmu urychlení ekologických a digitálních průmyslových projektů je třeba věnovat zvláštní pozornost inovativním malým a středním podnikům a zároveň pokračovat ve zjednodušování; navrhuje, aby se pokrok měřil pomocí ukazatelů, jako je počet projektů schválených ročně, míra odvolání nebo sporů souvisejících s postupy a doba potřebná k získání finančních prostředků EU – od podání žádosti až po vyplacení prostředků;

°

° °

19. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Ve svém projevu o stavu Unie v roce 2023 předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová oznámila, že požádala Maria Draghiho, bývalého prezidenta Evropské centrální banky (2011–2019) a bývalého italského premiéra (2021–2022), aby vypracoval zprávu o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti. Mario Draghi předložil svou zprávu o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti dne 9. září 2024.

Ve zprávě varuje, že klesající konkurenceschopnost umocněná geopolitickou nestabilitou a krizemi, jako je válka Ruska proti Ukrajině, představuje pro EU existenční hrozbu. Poukazuje na prohlubující se zaostávání v produktivitě oproti velkým ekonomikám – zejména USA – v důsledku nedostatečných investic do inovací, digitalizace a dovedností. Za hlavní překážky označuje vysoké náklady na energii a strategické závislosti, zejména v oblasti digitálních technologií.

K překlenutí investiční mezery musí EU v letech 2025–2030 mobilizovat přibližně 750–800 miliard EUR (což odpovídá 4,4–4,7 % HDP EU) a zaměřit se na strategická odvětví, jako je zelená energie, digitální infrastruktura, výzkum a vývoj, obrana a vyspělá výroba. Toto úsilí musí být podpořeno zjednodušením právních předpisů a výraznější koordinací na úrovni EU.

V reakci na to Komise v lednu 2025 přijala iniciativu Kompas konkurenceschopnosti se zaměřením na inovace, dekarbonizaci a hospodářskou bezpečnost. Návrh Komise ze dne 16. července 2025 týkající se VFR na období 2028–2034 zahrnuje Evropský fond pro konkurenceschopnost a zjednodušený rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnost rozpočtu EU po roce 2027.

Zpravodaj se domnívá, že v souvislosti s prováděním budoucí evropské strategie konkurenceschopnosti je nutné pečlivě sledovat a posuzovat účinnost finančních opatření EU. Řádné finanční řízení fondů EU by mělo být monitorováno pouze pomocí relevantních a náležitých ukazatelů výkonnosti, které odrážejí pokrok EU při zvyšování její konkurenceschopnosti. To je možné pouze prostřednictvím spolehlivého rámce pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnost rozpočtu založeného na výkonnostních ukazatelích, které jsou konkrétní, měřitelné, dosažitelné, relevantní a časově vymezené (SMART). Ukazatele výkonnosti musí být pečlivě navrženy a měly by zachycovat nejen výstupy (např. počet financovaných projektů), ale také výsledky a dopady (např. zvýšení produktivity, snížení emisí, vytvořená pracovní místa, poměr soukromého kapitálu mobilizovaného v programech EU), aby bylo možné měřit efektivnost a účinnost výdajů EU. Použitím komplexního souboru ukazatelů výkonnosti bude možné vyhodnotit jak přímé dopady financování na ekonomiku, tak dlouhodobou udržitelnost a růst evropské konkurenceschopnosti.